

روز ملی خلیج فارس

نام تاریخی این خلیج، در زبان‌های گوناگون، ترجمه عبارت خلیج فارس یا دریای پارس بوده است.

نام تاریخی این خلیج، در زبان‌های گوناگون، ترجمه عبارت خلیج فارس یا دریای پارس بوده است. خلیج فارس پس از خلیج مکزیک و خلیج هودسن، سومین خلیج بزرگ جهان به شمار می‌آید. به سبب وجود منابع سرشار نفت و گاز در خلیج فارس و سواحل آن، این آبراهه در سطح بین‌المللی، منطقه‌ای مهم و راهبردی به شمار می‌آید. زمین‌شناسان معتقدند صورت نخستین خلیج فارس در کنار دشت‌های جنوبی ایران تشکیل شد و به مرور زمان، شکل ثابت کنونی خود را یافت. خلیج فارس اصلی‌ترین نامی است که از کهن‌ترین منابع بر جای مانده است. جغرافی دانان و تاریخ نگاران اسلامی، همچون طبری، مسعودی و یعقوبی به اتفاق در کتب خطی به جای مانده از خود اذعان دارند که تمامی نواحی خلیج فارس در دوره‌های پیش از اسلام به ایران تعلق داشته است. ابن حوقل بغدادی در کتاب خود «صورة العرض» از این منطقه به عنوان دریای پارس نام می‌برد. شورای عالی انقلاب فرهنگی با توجه به هدف قراردادن هویت فرهنگی و تاریخی ملت ایران، روز اخراج پرتغالی‌ها از تنگه هرمز، دهم اردیبهشت را به عنوان روز ملی خلیج فارس نامگذاری کرد. مهمترین اسناد جهانی در تأیید مالکیت خلیج فارس: قدمت "خلیج فارس" با همین نام چندان دیرینه است که عده‌ای معتقدند "خلیج فارس گهواره تمدن جهان یا خاستگاه نوع بشر است". یونانی‌های باستان این خلیج را "پرسیکوس سینوس" یا "سینوس پرسیکوس" که همان خلیج فارس است نامیدند، از آنجا که این نام برای نخستین بار در منابع درست و معتبر تاریخی که غیر ایرانیان نوشته‌اند آمده است، هیچگونه شائبه نژادی در وضع آن وجود ندارد. در زیر به مهمترین اسناد جهانی در تأیید مالکیت خلیج فارس اشاره‌ای خواهیم داشت. - فلاویوس آریانوس که در قرن دوم میلادی می‌زیسته در کتابی که درباره جنگ‌های اسکندر نوشته بود از سفر دریاسالار ارتش اسکندر به دریای پارس نام برده است. وی این دریای پارس را به نام پرسیکون کایتاس نوشته است که همان خلیج فارس کنونی است. - استرابون جغرافی‌دان نامور یونانی که تا 19 پس از میلاد می‌زیسته است در نقشه‌های خود از همین نام برای دریای پارس استفاده کرده است. - کلودیوس پتوله یا بطليموس جغرافي دان – نقشه نگار رياضيدان و نويسنده قرن دوم ميلادي در کتابهای نقشه‌های جهان خود که شامل 27 نقشه از جهان و کشورهای مختلف است نام دریای پارس را به نام پرسیکوس سینوس آورده است. وی امپراتوری شاهنشاهی اشکانی را به تصویر کشیده است. - کوین کورسیوس روفوس مورخ نامدار رومی که یورشهای اسکندر به کشورهای مختلف را به رشته تحریر در آورده است در قسمتی مربوط به ایران از دریای پارس به نام "اکوارم پرسیکو" نام برده است که در پارسی امروزی به معنی آبگیر پارس ترجمه می‌شود. - ابوبکر احمد بن محمد معروف به ابن فقیه در کتاب نامور خود (مختصر البلدان) از دریای پارس به نام بحر فارس نام برده است. - ابوعلی احمد بن عمر در کتاب خود (الاعلاق النفیسه) از دریای ایران به نام خلیج فارس نام برده است. - در کتاب عجایب الاقلا لیم السبعه الی نهایی ا لعماره نام دریای ایران به صورت بحر فارس آمده است. - در کتاب المسالك الممالك ابن خردادبه بحر فارس مشهود است. - ابوالحسن علی حسین مسعودی مورخ نامدار در کتاب مشهور خود به نام مروج الذهب – التنبيه و الاشراف این دریای ایرانی را به نام حقیقی اش یعنی دریای پارس آورده است. - ابن المطهر المقدسی در کتاب تاریخ خود (البلد و التواریخ) نام دریای پارس را ذکر کرده است. - ابن حوقل در کتاب صورة الارض نام دریای پارس را آورده است. - المقدسی در کتاب احسن التقاسیم فی معرفه الاقالیم نام دریای پارس را نوشته است. - ابوریحان بیرونی فیلسوف بزرگ ایرانی در کتاب عظیم التفهیم لاوائل صناعه التنجیم نام دریای پارس را ذکر کرده است. - ابوعبدالله محمد بن محمد معروف به الشریف الادریسی در کتاب نزهة المشتاق فی اختراق الافاق نام دریای فارس را به روشنی چند بار آورده است. - ابن بلخی در کتاب فارسنامه اش که یکی از مشهورترین کتب تاریخی است نام دریای پارس را آورده است. - یاقوت حموی در کتاب معجم البلدان نام دریای پارس را ذکر کرده است. - قزوینی در کتاب آثار البلاد و اخبار العباد و عجایب المخلوقات و غرائب الموجودات نام دریای پارس را آورده است. - ابوالفداء در کتاب تقویم البلدان نام دریای پارس را نوشته است. - شمس الدین ابوعبدالله محمد ابن ابی طالب در کتاب نخبه الدهر فی عجایب البر والبحر نام دریای پارس را ذکر کرده است. - شهاب الدین احمد بن عبد الوهاب در کتاب نهایت الارب فی فنون العرب نام دریای پارس را ذکر کرده است. - حمدالله مستوفی قزوینی در کتاب نزهة القلوب نیز نام دریای پارس را آورده است. - ابن بطوطه در سفرنامه خود به نام تحفه النظار فی غرائب الامصار و غرائب الاسفار نیز نام دریای پارس را ذکر کرده است. - حاج خلیفه در کتاب کشف الظنون نیز از دریای پارس نام آورده است.